

Измена Закона о јавном информисању, о којој скупштина треба да расправља сутра (у четвртак, 15. јула), један је од најгорих удара на слободу јавне речи у Србији.

Чланом 1 новог закона [\[1\]](#) уводи се институција кауције, из које ће власт наплаћивати казне новинама. Она износи 50.000 евра за дневне, и 10.000 евра за недељне листове. Чим на рачуну листа буде мање новца од ове суме, лист се аутоматски гаси, по кратком поступку.

Чланом 2 забрањује "оснивачу јавног гласила да може пренети или на други начин располагати правом на јавно гласило". "То би значило да оснивач може да умре, али не може да прода или пренесе права", једна је од консеквенци овог става [\[2\]](#).

Чланом 4 Уводи се новчана казна "ако се у јавном гласилу неко лице означи учиниоцем каквог кажњивог дела пре правноснажне одлуке суда". Казна је само једна и износи онолико колико вреди "укупно продати тираж јавног гласила, испорученог дистрибутерима на дан објављивања информације, и колика је вредност продатог огласног простора у том броју јавног гласила". То значи да ако, рецимо, "Блиц" објави слику Чедомира Јовановића како прелази улицу ван пешачког прелаза, а не постоји правоснажна пресуда неког судије за прекршаје да се Чедомир Јовановић кажњава због преласка улице на необележеном месту, "Блиц" ће се казнити износом од најмање 30.000 евра.

Члановима 5 и 6 већ постојеће новчане казне за уреднике и власнике гласила повећавају се преко двадесет пута! Тако ће одговорни уредник, који, рецимо, пусти вест у којој се помиње неки малолетник тако да је овај "учињен препознатљивим", уместо са најмање 30.000 бити кажњен са најмање милион динара! Висина казни за поједине прекршаје сада износи и до 20 милиона динара (или више од 200.000 евра!).

Овај закон се по својим основним намерама може упоредити једино са злогласним "Милошевићевим" Законом о информисању, донетом 20. октобра 1998. године. "Милошевићев закон" је омогућавао да се поведе поступак против власника листа или новинара само зато што су пренели неку вест или нечије мишљење који се нису допадали људима на власти. Казне су, баш као и у случају овог предложеног закона (који неке новине називају "Динкићевим" [\[3\]](#)), биле сурове и осветничке, и износиле су и до 60.000 долара. "Као што смртна казна гаси живот осуђеног, тако овако високе новчане казне гасе његову егзистенцију, и то је био циљ Закона", критички је о овако

високим новчаним казнама у то време писао професор права, др Момчило Грубач
[\[4\]](#)

Наредних месеци, по доношењу закона, уследио је прави пљусак казни. За годину дана, након доношења закона, изречено је преко 30 казни у укупном износу већем од 18 милиона динара. Тако је недељник *Европљанин*, 24. октобра 1998, кажњен са 2,4 милиона динара (у то време око 150.000 долара) због навођења податка да је између 150.000 и 200.000 младих избегло из Србије. Из сличних, првенствено политичких разлога више пута су кажњавани *Глас јавности*

,
Данас

,
Наша борба

,
Народне новине

и

Блиц

, као и

ТВ Студио Б

, недељник

Време

итд.

Неке казне су заиста биле бизарне. Рецимо, *Глас јавности* је, 29. јуна 2000. године, кажњен са укупно 280.000 динара (око 6.000 САД долара) због преношења реченице Раде Трајковић: “Народ зна ко је издао Косово и Метохију и побегао у дебелу хладовину копаоничких апартмана”. У тој реченици се, наиме, препознао председник тзв. Привременог извршног већа Космета, Зоран Анђелковић, иначе министар у Марјановићевој влади. Судија Зорица Прокић оценила је да су оптужени криви за увреду Анђелковића, без обзира што се он овде не помиње. Наиме, према судској одлуци, “логички, из садржине изјаве, а према околностима из чланка (...) може се закључити да се изјава др Раде Трајковић односи на председника ПИВ-а Зорана Анђелковића” (*Глас јавности*, 21. јуни 2000, стр. 16). Тако је, према овој судској пресуди, испало да су “издајник Косова и Метохије” и “Зоран Анђелковић” истозначнице.

“Случајеви у којима је до сада Закон примењен”, коментарисао је тада Момчило Грубач, “показују тенденциозност, осветничку упорност, селективност, ксенофобичност, страх

Репресија као главна карактеристика новог Закона о информисању

Пише: Слободан Антонић
среда, 15 јул 2009 11:18

власти од завере и друге сличне симптоме болесног стања и ниских страсти тужиоца” [5]

Једноставно, упозоравао је Грубач “репресија је мотив, циљ, садржина и главна карактеристика овог Закона”!

[6]

Оно што је важило за "Милошевићев" закон о информисању не може а да не важи за "Динкићев". *Репресија је мотив, циљ, садржина и главна карактеристика овог закона.* Он је осветнички, злонамеран и репресиван. То није закон за слободно и демократско друштво. То је закон једног ауторитарног, олигархијског и репресивног режима.

Да ли је то заиста "европска Србија" којој тежимо?

[1] Комплетан предлог закона види на адреси: <http://www.uns.org.yu/sr-Cyrl-CS/content/zakoni/493/>

[2] <http://www.uns.org.yu/sr-Cyrl-CS/content/vesti/4309>

[3] <http://www.uns.org.yu/sr-Cyrl-CS/content/vesti/4303>

[4] Момчило Грубач, “Казнено-правне одредбе новог закона о јавном информисању”, у: *Грађанин у правном систему СР Југославије*. Уредио Ратко Бубало, Хелсиншки одбор за људска права у Србији, Београд 1999, стр. 145-155.

[5] Исто, стр.145.

[6] Исто.

Репресија као главна карактеристика новог Закона о информисању

Пише: Слободан Антонић
среда, 15 јул 2009 11:18
